

NUM. 665

BARCELONA 10 DE OCTUBRE DE 1891.

ANY 13

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA
PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya.

Números atrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOAN MOLAS Y CASAS.

Escriptor de bona sombra
y empressari afortunat,
es un dels que à Barcelona
tenen popularitat.

CRÓNICA.

Encare dura la impresió produhida pèl xoch de Quintanilleja.

Desde llavoras ensà s' han registrat alguns incidents més, si bè, afortunadament, no tan graves com aquell.

Fins dos dels trens de fira que van desde Flas-sà à Palamós, aquest dia per no ser menos que 'ls ferrocarrils de veras, van estar à punt de ferse un petó.

En direcció contraria avansavan per la mateixa linea, encesas las calderas, llasant al ayre un plumerol de fum. Afortunadament lo punt ahont havia d' efectuarse l' encontre era ras y la linea va alli en linea recta. Los maquinistas se van ovirar de lluny y van detenir-se à temps.

¡Viatjar en ferrocarril! ¿No troban qu' es avuy una delicia?

No m' ho neguin: es una delicia sens igual, especialment pels gendres, que logran embarcar à la sèva sogra, en un de aquests trens que un home sab de ahont surten, mes no ahont aniran à parar.

* * *

Pero la situació de totas més deliciosa, no es la dels passatgers, ni la dels nebots hereus de algún oncle, que de la nit al demati, se troben sense oncle y duenyos y possehedors legítims de una fortuna més ó menos considerable; pero sempre esperada ab ansia.

La situació més deliciosa es la de aquest ó aquell personatje que al mateix temps que conceller de la companyia es ministre de la corona.

Devegadas m' he ficat mentalment dintre de la pell de algún de aquests elevats funcionaris, possehedors de dos butxacas, en actiu servei: la butxaca en la qual s' hi fican lo sou que 'ls paga la nació, y l' altra en la qual s' hi introduixen garbosament l' assignació que 'ls té senyalada la companyia ferrocarrilera que té l' honor de contarlos en lo seu Consell de administració. Y al veurem aixis transformat, no he pogut menos de posarme à riure com un boig.

Perque, tal com van los ferrocarrils avuy dia, pot molt bén succehir lo que vaig à manifestarlos, prenen avans totas las precaucions necessarias à fi de no descarrilar, ó quan menos à fi d' evitarme un xoch y fins un *topetón* ab lo fiscal de imprenta, accident fatal sempre, sobre tot per la part més flaca.

Per lo tant diré ab lo poeta castellà:

«A todos y à ninguno
mis advertencias tocan...»

O si ho volen en llenguatje de la terra,

«Qui sia confrare, que prenga candela.»

* * *

—Sr. Ministre,—diu lo jefe del gabinet, entrant tot esberat al meu despaig.—S' acaba de rebre un telegrama de Babia, manifestant que 'l tren 204 que ha sortit de Recojo, ha xocat ab l' exprés que havia sortit à la mateixa hora de Remanco. De moment s' ha pogut comprobar l' existencia de 38 morts y 150 ferits.

Al rebre aquesta noticia, la primera idea que se 'm acut es dir:—«Bueno: als morts que 'ls enterrin y als ferits que 'ls curin.» Pero soch ministre, conceller de la corona, y ni davant dels funcionaris qu' estan à las mèvas ordres, puch perdre aquell caràcter enèrgich y digne que

forma l' aureola de tot personatje que ha conseguit escalar una posició elevada.

Aixis es que dich, posant la cara seria:

—Està bè. Se pendràn providencias, per dolosas que sigan, en contra de las companyias. Ja las hi ensenyarém de viure y d' explotar al públich de una manera tan descastada!...

Quan à la tarde 's reuneix lo consell de ministres, jo mateix dono compte del desastre. Procuro tancar hermèticament l' aixeta de las riallas y de las complacencies, y obro 'l raig dels anatemas.

Tots los méus companys de Gabinet saben que jo cobro de la companyia, autora de la malifeta; pero com ells se troben en lo mateix cas respecte d' altres companyias, que à cada punt passan los mateixos apuros, comprenen la mèva serietat y participan d' ella.

—Senyors—dich jo—devém una satisfacció à la opinió pública y hem de donarli. No perque las companyias nos contin en lo número dels seus consellers, tenim de disculpar los seus abusos, tant més quan à conseqüència de aquests abusos js' ha de-rrra-mat (*recalcant molt*) sanch hu-ma-na! No valen tots los diners de la terra, una gota de aquesta sanch. Opino, donchs que 's prengan midas enèrgicas, hasta cruels, si es necessari. Una revisió escrupulosa de tot lo material, un exàmen detingut de las condicions físicas é intelectuals del personal, la construcció de doble via en totas las líneas, la inspecció de totas las obras, la adopció de frenos automàtics y demés elements de seguretat... veus' aquí lo que de moment se m' acut, sens perjudici de las demès modificacions que se 'm vajan ocurrent després... M' permetré observar que 'l pais té fixada la sèva atenció en nosaltres... Senyors: femnos dignes de la sèva confiansa.

Aquest discurs no val los aplausos dels méus companys, qu' encomian tots à una, la severitat del meu caràcter. Aixis es que acordan donarme carta blanca, per obrar ab completa independència.

L' endemà la premsa 's fa eco dels mèus sentiments. Sobre tot la ministerial m' eleva fins als núvols.

Sols la de oposició 's permet posar en dupté la mèva sinceritat. Pero abrahonantli 'l fiscal de imprenta, no li deixo gaires ganas de tornarhi.

* * *

En aquest entremitj, rebo papeleta de avis del Director de la companyia citantme à Consell. En lo marge hi ha la següent nota: «Assumpto urgent; assistència necessaria.»

Me 'n hi vaig. Quan entro al local, tots me saludan plens d' efusió. Aquella gent que tenen los seus capitals compromesos en la explotació de la linea férrea 'm miran com al seu salvador. Una paraula mèva pot arruinarlos. Tots ells illeixen preciosos anells que 'm enlluernan, grossas cadenes y medallons adornats de pedras preciosas, y quan se treuen lo cronòmetre de la butxaca, convencen à qualsevol de la esplendidés ab que viuen. Jo podria pèrdrelos.

Pero desde que hi entrat allí, he tancat l' aixeta de las censuras y dels anatemas, obrint lo raig de las riallas y de las complacencies.

Jo mateix me sento un altre home

Tant més quan escolto al director gerent, qu' exposa las verdaderas causas del desastre ocorrut entre Recojo y Remanco. Desastre sensible—ell mateix ho confessa—pero que repre-

senta molt poca cosa, si consultém les estadístiques. Avants, quan no hi havia ferrocarrils, moria un passatger per cada cent mil qu' emprenian un viatje: ara 'n mor' un per cada milió. Los números son números; y 'ls números diuen ab eloquència irrebatible que avuy ab los ferrocarrils s' estolvian nou décimas parts de desgracias. Lo que hi ha que per succehir ara totas de un plegat, causan major impressió en lo públich. Pero això no implica: lo que importa es mirar las cosas ab una gran serenitat, y no perdre de vista la estadística.

Això baix l' aspecte general. Ara, descendint al cas particular, objecte de la reunió del consell, lo xoch ocorregut no 's déu, com s' ha dit, à deficiencias del material, ni à imperfeccions en la construcció. Lo material es inmortal; la construcció perfecta. ¿Qui ha sigut, donchs, la causa del xoch ocorregut entre Recojo y Remanco? Prompte está explicat.

Un descuyt de dos telegrafistes. Lo telegrafista de Recojo al trasmetre 'l parte deque anava à sortir lo tren, estava mitj adormit y no sabia lo que 's feya. Al telegrafista de Remanco, quan va rebre aquest parte, 'ls ulls li feyan pampellugas. Per què dormian? Perque ab lo gran trasbals de treus que hi ha, diuen ells que van molt cansats. Amigo, si no poden resistir las fatigas inherents al servei, que no s' hi posin! Al acceptar un empleo ells saben ja lo que han de fer: si no 's veuhens capassos de ferho, que no l' acceptin: al seu puesto, un altre. Precisament, pretendents son lo que abundan. Per lo tant, la companyia declina tota la responsabilitat en los empleats, poch zelosos, que han tractat de comprométrela. Que caiga sobre 'l seu cap tot lo rigor de la llei, no sols per las desgracias que han ocasionat, sino pel discredit que han estat à punt de fer caure sobre la companyia!—Senyor ministre—'m diu dirigitse à mi—no 'ls planyi. Fassan un bon escarmient que serveixi de saludable advertencia à tots.

—Perdi cuidado — responch jo—no 's queixaran de la pesada. Tant més quan la opinió pública reclama que 's fassa alguna cosa.

—Y això que diuen—me pregunta un conseller—de que'l gobern se disposa à adoptar certas midas rigurosas y més que rigurosas, dispensiosas contra las companyias de ferrocarrils?

—Vaig à respondre—dich jo.—Lo gobern, en efecte, medita lo que s' ha de fer; pero no vol

BOMBO MÓNSTRUO.

—Solemnitats à 20 rals?
Tira peixet! ¡pues no es naaa!
Lo mès solemne d' això
sembla l' import de la entrada.

obrar ab precipitació. De moment se nombrará una comissió qu' estudihi l' assumpto, y quan aquesta comissió de aqui deu ó vint anys exposi 'l resultat dels seus traballs, llavoras se veurà ab paua lo que s' ha de fer. ¿Los hi està bè?

—Magnifich.

Avants de terminar lo consell, s' aprova una proposició molt interessant. En vista de que han

aumentat considerablement los beneficis de la explotació, s' acorda concedir un augment de sou als individuos del consell administratiu.

P. DEL O.

¡UN SONET!

Un sonet, Isabel, m' has demanat.

A. PIERA.

¿Un sonet, Isabel, m' has demanat?
Donchs, tè, ja tens dos versos del sonet:
ara ve 'l que fa tres, que ja está fet,
y 'l quart també está fet y colocat.

Sens buscar lo cinqué ja l' hem probat,
lo mateix lo sisé, crech qu' es aquest:
¡quànt facilment no se coloca 'l set!
idem idem 'l vuyt: fet y plantat.

Aném ara pèl vers número nou,
sense que cap neguit nos dongui 'l deu,
y aquell que arriba al once ja fa prou!

Ja estém à la dotzena à lo qu' es veu:
tretze fa al cap-de-vall aquest d' aquí.
¿T' ha agradat lo sonet? ¡Digas que si!

V.

PLET DIFÍCIL.

—¡Albert, ets un canalla!
—¡Ramon, ets un mal amich!
—¿Vols ser tossut?
—¿Insisteixes?
—Jo no abandono 'l camp.
—Jo menos.
—¡Mira que jo...
—¡Ten present que à mi...—

Y 'ls dos amichs, agotats los insults, estan ja à punt de resoldre à bofetadas la qüestió, quan s' interposa entre ells la sólida barrera de 'n Joaнет, un amich de l' un y de l' altre, que 'ls ha vist disputar desde lluny y ha anat corrent, com à bon company, à enterarse de lo que 's tracta y à restablir ab los seus consells è influencia l' imperi de la pau.

—¿Qué passa? —diu separantlos suauament: —¿à què venen aquestas barallas en mitj de la via pública?

—L' Albert m' está fent una picardia.
—En Ramon tracta de fastiguearme.
—¡Ets tú!
—¡Tú ets!
—¡Tú!!
—¡¡Tú!!!

—¡Silenci! —crida en Joaнет, procurant arrosgarlos à un recò solitari del carrer: —tú dius que ell, ell replica que tú: aixis no acabarém may. A veure, feume 'l favor d' explicarme qué ha passat. Devegadas hi veuen més dos ulls que quatre, sobre tot si 'ls quatre estan ofuscats y 'ls dos estan serens.—

L' Albert y en Ramon crusan una ràpida mirada, com si 's consultessin lo que han de respondre.

—Tens rahó —diu en Ramon, decidintse repentinament: —tú podrás resoldre 'l conflicte.

—Perfectament —anyadeix l' Albert: —tú dirás qui dels dos té rahó.

—¿No us sembla que 'l lloch no es gayre à propósito per fallar un plet? Si entressim en un café qualsevol... —

A dos passos d' allí n' hi ha un. Los tres amichs s' assentan al voltant d' una taula, demanan una cervesa cada hù, y sense tastarla entran immediatament en materia.

L' Albert —un xicot ros, de bonas carns y ab quatre pelets que apenas poden titularse tentativa de bigoti —es lo qui pren la paraula.

—Fa alguns días, anant ab aquest —diu signant à n' en Ramon —varem trobar pèl carrer una noya hermosissima. Los seus ulls semblavan...

—Abrevia, abrevia —salta en Joaнет: —ja n' hi llegit prou de descripcions de donas hermosissimas. La que vosaltres vareu trobar ho era: endavant.

—La impressió que 'ns causà als dos va ser profunda. Ell y jo, com qui diu d' una manera fulminant, vam sentirnos enamorats d' ella.

—Y ara 'us hi voléu casar tots dos? Això es inmoral.

—No bromejis y escolta. Los nostres primers passos van ser per enterarnos de cóm se deya y ahont s' estava.

—Ja ho sabéu ara?

—Sí; 's diu Carolina y viu à la plassa del Pi, número setanta dos...

—Bueno: ¿qué més?

—Després de molt discutir aquest y jo, vam acordar no fer res sobre l' assumpto, fins que la tornessim à veure y poguessim comprender à qui dels dos distingia ab la sèva preferència.

—Y ho heu conseguit?

—Sí; ara acabém de tornar à trobarla.

—¿Y heu sortit de duptes?

—¡Al contrari! D' aquí justament neix la nostra discordia.—

Al arribar à aquest punt, comensa à fer us de la paraula en Ramón, un jove moreno, sumament flach y pelut com un gos d' ayguas, per anyadura.

—Haviam determinat —diu picant de punys sobre la taula —que al véurela 'ns colocaríam un à cada costat d' ella, festejantla à un mateix temps y obligantla à respondre à l' un ó al altre. Lo primer que obtingués una paraula d' ella, seria l' agraciad y quedaria duenyo absolut del camp.

—¿Y qué ha succehit? ¿qué us ha respot à tots dos à la vegada?

—No; m' ha contestat à mi, y aquest vol fer veure que ha sigut à ell.

—Es que si! Al respondre, s' ha inclinat à la meva banda!

—Pero à pesar d' inclinarse, m' ho deya à mi!

—Es fals! ¿cóm podia parlar al de la dreta, tenint le cap decantat à l' esquerra?

—¡Albert!...

—¡Ramón!...

Las mans avansan en direcció à las copas: ès imminent una catàstrofe.

En Joaнет se revesteix d' energia y deturant lo bras dels dos amichs:

—¿Qu' es això? —exclama: —¡aixis us 'portéu davant del jutje? ¿no soch jo lo qui haig de fallar lo plet? ¿aquest es lo respecte que 'us mereix lo tribunal?...—

Los dos beligerants se calman un poch y en Joaнет, aproveitant aquell paréntesis, continúa:

—Tenim, donchs, que tots dos 'us heu enamorat d' una dona.

—¡Sí!

—¡Sí!

—Tenim també que al fer la prova convinguda tots dos 'us heu cregit preferits y estimats.

—¡Jo n' estich segur!

GRANDIOSOMANÍA.

Los anuncis d' espectacles
s' engrandeixen tant y tant,
que aviat, si no ho fan aixis,
no se' ahont los fixarán.

— ¡¡Jo molt mes!!

— Bueno. Ja compendréu vosaltres que un lligat d' aquesta naturalesa no 's pot rosoldre repentinament. Se necessitan datos, investigacions, passos... y tot això requereix temps y paciencia. ¿La tindréu vosaltres pera esperar lo meu fallo, en la seguretat de que aquest serà just, seré, imparcial?

Los dos amichs se miran un moment y contestan á una:

— ¡Si!

— Pues bebém la cervesa y... confiéu en la mèva rectitud. No seguiu á la noya, objecte del plet, no parléu siquiera d' ella... y esperéu la sentencia que jo 'm cuidaré d' enviarvos per escrit. ¿Ho acceptéu?

— Aceptat.—

*

Un més després d' aquesta tempestuosa esceña, l' Albert y en Ramón rebian simultáneamente una carteta de 'n Joanet, concebuda en los següents termes:

«Amichs mèus: Tenint en compte que l' Albert es molt ros, molt gras y molt desprovehit de pèl; tenint així mateix en compte que en Ramón es molt moreno, molt magre y molt pelut;

» Considerant que la felicitat de l' un podria ser la desgracia del altre, y

» Resultant que la Carolina en qüestió es realmente una xicota digna de ser estimada;

» Jo, que no soch ni magre ni gras, ni ros ni moreno, ni pelut ni pelat, y que represento per lo tant un terme mitj, hi determinat quedarme la Carolina per mi y casarme ab ella, com ho acabo d' efectuar avuy en lo camaril de la Mercè.»

A. MARCH.

Sortirà dintre de pochs dias:

MENUDECIAS

(PEQUEÑECES... CATALANAS)

pel Pare A. MARCH

DE LA COMPANYIA DE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

ab ilustracions de Mossen MANEL MOLINÉ

AVÍS:—Los nostres corresponials poden fer ja desde ara pedidos, á fi de servirlos ab tota regularitat.

UN BON CONCELL.

A MOSSÉN FRANCISCO LLANAS, RECTOR DE LA PARRQUIA DE SANT JOAN DE LA VILA DE GRACIA.

Mossén Francisco, jo sè que vostè está disgustat, neguitós y encaparrat, y d' estarho rahó tè.

Perqué, segóns me va dir persona ben informada, tè la campana esquerdada, que fa pena de sentir;

puig mentre 'ls sacerdots pregan prop d' ella, aixís que repica, tant als vehins mortifica, que molts sentintla renegan.

Tambè lo més bon devot burlantse 'n diu:—;Quina esquella!— y alguna beata vella mormola:—;Quin esquellot!—

Fins un dia una senyora

va di'---;Això sentir no 's pot!...

;No es campana, ni esquellot: això es una regadora!—

Perque tan malament sona molts fan mil escarafalls; pero ningú dona gall per comprarne una de bona.

Vostè, com home formal, al veure això s' entristeix, y terriblement sufreix; mes, jo, que á ningú vull mal, tinch de ser qui son mal curi. ¡Oh, si! Si 'm vol escoltá', campana bona tindrà. ¡Per campanas no s' apuri!

Puig, jo, com persona amiga que 's complau en ferli bé, que vaji al punt li diré, á la Rambla, 20, botiga.

No ho dupti, créguim á mi: vaji á tal lloc en nom mèu, (qu' es casi bù igual al seu) y una volta sigui á allí, planyentse de sa desgracia, per calmar son gran disgust, li donarán, ab molt gust, una *Campana de Gracia*.

Y 's veurà lliure de penas, per la qüestió de campanas, si, Mossén Francisco Llanas, creu á n' en

FRANCISCO LLENAS.

LOS PARDALS DE LA RAMBLA.

Ja son aquí.

Xarrotejant en lo seu enigmàtic llenguatje, murmurant tal vegada del govern y de las empresas de tranvias, allí 'ls trobarán cómodament aposentats en los frondosos plátanos que s' aixecan davant del Liceo.

Lo seu llenguatje es desconegut, pero las sèvas inconveniencias son més conegudas de lo que correspon.

Tant, que la població s' ha alarmat d' un modo definitiu y de un extrém á l' altre se sent lo mateix clamor:

—;Delenda pardals! ¡Destruhim aquests aucells!—

Los Catòns barcelonins, repetint incessantment aquest crit de guerra, han donat caràcter apremiant á la qüestió; y de tal modo han caldejat l' atmòsfera, que fins lo municipi s' ha ocupat seriament dels pardals y de la manera més segura de destruirlos.

Cada concejal hi ha dit la sèva, exceptuant en Passarell y en Tort, que per esperit de classe s' han abstingut de donar collarada en l' assumptu.

Un aconsellava que se 'ls expulsés, ab molts modos, per la guardia municipal.

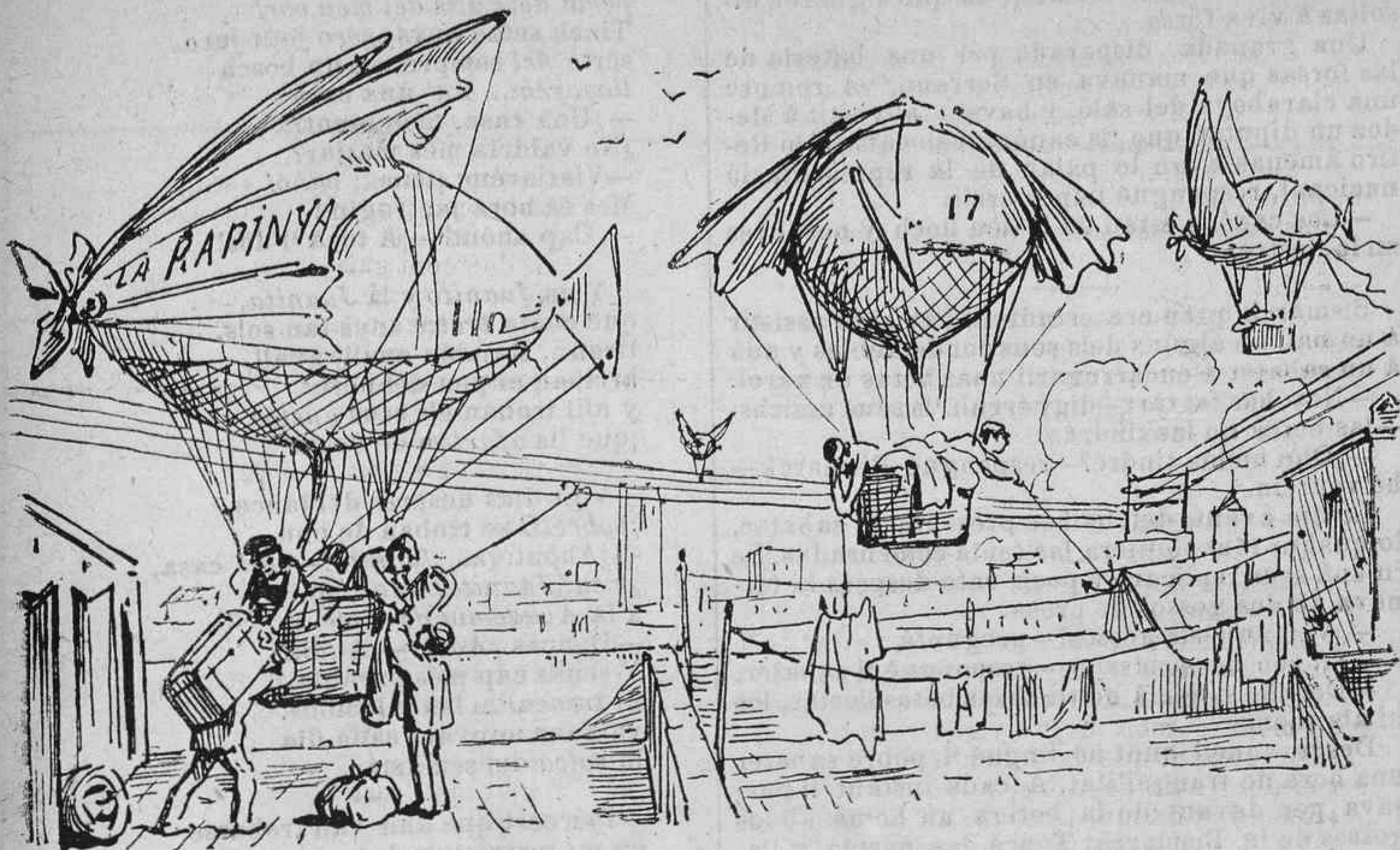
Un altre ha dit que per fer fugir los pardals no hi ha res tan senzill com enviarlos una comisió d' esparvers.

Un altre deya que un gat á cada arbre aniria millor.

Ultimament, un altre—adroguer, per més senyas—proposava envenenarlos ab formatje averiat, qu' ell se cuidaria de proporcionar.

Pero tots aquests plans han semblat deficientes y poch segurs. Aquí lo que 's necessita es un re-

LLADRES DE TERRATS.

La direcció aereostàtica
no saben à quí convè?
A aquests caballers d' industria,
per poguè operar més bè.

mey radical y no paliatius més ó menos discutibles. ¿Qué 'n treurém de matar ó expulsar mil ó dos mil animalóns, si encara n' han de quedar vuyt ó deu mil més?

L'Ajuntament—com en moltes otras cosas—s' ha declarat impotent y ha dit al poble barceloni:

—Si 'ls pardals de la Rambla 't molestan, busca tú mateix la manera de lliurarte d' ells: l'Ajuntament ja ha agotat las ideas... ¡Apa! ¡qui més hi sàpiga que més hi diga!—

Y en efecte: ¡se n' han dit de cosas! Un mostruari d' ocurrencias extravagants; unas, impracticables; otras, ingeniosas; totas poch decisivas.

—Los pardals de la Rambla—ha dit un armer—s' han de suprimir á tiros.

—Jo m' empenyo á arreplegarlos tots desde 'ls terrats, ab ams de mitja mosca—ha exclamat un pescador de canya.

—¡Y si 'ls allunyessim ab las mangueras!—diu un cabo de bomberos.

—Més bè aniria ab una gran descarga de cohets—replica un pirotécnich.

—O ab fletxes.

—O ab cerbatanas.

—O ab tiradors de goma...—

¡Pobres bestias!

¡Quinas ganas d' atormentarlas, poguénstelas treure perfectament del davant ab decencia y compostura!

Jo sé un medi segur, infalible, radical, pera allunyar los pardals de la Rambla, sense necessitat d' inquietarlos; un medi en virtut del qual en vintiquatre horas no 's veurá un aucell desde 'l Plà de la Boqueria á las Dressanas.

CORO DE LECTORS.—¿Tallar de soca tots los arbres de la Rambla?
—Endavinat!

MATÍAS BONAFÉ.

MONEDA DE LA HISTORIA.

En l' época en que 'l famós Pare Lacordaire excitaba en més alt grau l' atenció del públich de Paris ab las sèvas conferencias religioses de *Nostre Dame*, la gent anava á la iglesia com qui va á un espectacle profà, haventhi personas, que sense respectar la santedat del lloch, menjavan taronjas, deixant las peladuras per alli terra.

Algúns devots s' escandalisaren de aquesta mena de profanació y suplicaren al predicador que las extirpés de arrel.

—No—respongué 'l célebre dominico.—Precisament jo predico, en primer lloch, pèls que menjan taronjas.

Ventura de la Vega, com casi tots los escriptors de Madrit de algún mérit, vivia, més que del producte de las sèvas obras, de un empleo que li havia donat lo govern.

Pero 'l mateix poeta ho deya:—Jo pèl traball soch molt timit.

Un dia va escriurer sobre la carpeta de un expedient molt voluminos la següent redondilla:

«Aqui yace este expediente
mientras otro oficial llega,
que no quiso hincarle el diente
D. Ventura de la Vega.»

D. Pasqual Madoz presidia las Corts Constituyentes de 1856, en lo moment en que sigueren disoltas à viva forsa.

Una granada, disparada per una bateria de las forses que manava en Serrano, va rompre una claraboya del saló, y havent advertit à Madoz un diputat que 'ls canóns colocats en lo Retiro amenassavan lo palau de la representació nacional, respongué impertérrit:

—Los canóns están en lo seu lloch y nosaltres en lo nostre.

Bismarck quan era estudiant havia de assistir à un ball ab algúns dels seus condeixebles y anà à un sabater à encarregarli unas botas de xarol.

—Noy, has fet tart—diguérenli 'ls seus amichs: —las botas no las tindrás.

—¿Que no las tindré?—respongué Bismarck— ho veurém.

Lo dia avants del ball se presentá al sabater, lo qual ni tant siquiera las tenia comensadas. Se 'n anà sens replicar, y poch rato després hi tornava ab dos gossos de presa.

—¿Veu aquests gossos?—preguntá.

—Sí: son hermosíssims—respongué 'l sabater.

—Donchs si demá no tinch las botas llestas, los hi abrahono.

Desde aquell punt no tingué 'l pobre sabater una hora de tranquilitat. A cada instant li passava per davant de la botiga un home ab los gossos de 'n Bismarck. Tancá las portas, y llavoras sentia 'ls lladruchs de aquellas fieras. Lo sabater estava estemordit; pero sigué 'l remey tan eficás y produhi tal efecte, que l' endemá, dos horas avants del ball, Bismarck rebia 'l flamant parell de botas.

FÍ DE SIGLE.

¡Amor, eterno amor, alma del mundo!

En Juanito y la Juanita
s' estimavan de debó,
y res deturar podia
lo curs de sas relacions.
Al matí, à la tarde, al vespre,
sabian trobars' per tot.
¡Y aixó que tan vigilavan
'ls guetos dels dos xicots!
Pro es allò, l' amor dóna... alas,
y la constancia valor.

Com que 'ls dos bailets vivian
aprop, potser massa apropi,
un fil tant sols, los bastava
per sas comunicacions,
pera donarse... una carta,
pera tirarse... un petó,
per tocarse... las manetas,
y per veure's... folls d' amor.

Un vespre (sempre en los vespres
es quan sol passar aixó)
la Juanita eixí de casa
ab un bulto... bastante gros,
y en Juanito de la sèva
ab cinch duros y un garrot,
y à las deu varen trobarse
vis à vis al Pla de l'ós.
—¿Ets tu? preguntá En Juanito,
y ella respongué: —Soch jo!

—Ja sabs quánt y quánt t' estimo,
per la dels ulls del meu cor!
Tinch setze anys, pero jo 't juro
serte fiel sempre, en un bosch
llogarém... tot' una casa!
—¿Una casa, mòn amor?
¿No valdria més viatjar?
—Viatjarém; ¡tens... rahó!
Mes es hora ja, ¡fugim!
—Cap ahont?—¡A toca 'l dos!

Y en Juanito y la Juanita,
que conta tretze anys tan sols,
tiran... Rambla avall, avall,
arriban al peu del port,
y allí troban els seus guetos
¡que 'ls afartan de bastó!

Vuit dias després del lance
¡pobrets! se troban de nou.
—¿Ahont vas, Juanito?—Jo à casa,
¡y tu, Juanita?—Jo... jo...
à la Academia de corte...
—Doncas ¡Adieu!—¡Adiós!
Y sense cap més paraula,
ni trencar... las relacions,
va anar minvant cada dia
lo volcà del seu amor.

Per cert que ahir van trobarse
en un teatro tots dos,
van saludarse y *pax cobis*...
Es que tenen relacions:
ella ab un jove molt... guapo,
y ell ab una de... ¡millor!

A. LLIMONER.

LLIBRES.

SOLOS DE CLARÍN, per LEOPOLDO ALAS.—¿Qui no coneix à Espanya al famós critich, que tant se distingeix per la valentia ab qu' exposa sos acerats judicis, com per sa bona forma literaria? *Clarín*, pseudonim de D. Leopoldo Alas, es *Clarín* per lo clar que parla: no vaja à creures ningú que siga un trompet. Ell, més que 'l *Clarín* esgrimeix l' arma blanca: la noble espasa algunas vegadas; en altres ocasions la daga.

Los *Solos de Clarín* son un llibre vell. L' autor hi posá tot lo foch, tot lo calor, tota la sinceritat propis de la juventut. La personalitat literaria de la majoria dels principals autors ab motiu del estudi de sas obras més importants apareix retratada en aquest llibre, que ha alcansat ab la que tenim à la vista, sa quarta edició, cosa rara en lo nostre país, molt més tractantse de un llibre de critica literaria. Lo mateix autor confessa avuy ab una franquesa que l' honra moltissim, que si ara hagués d' escriure novament alguns dels estudis que conté, ho faria de una manera molt distinta, ja que ha modificat en part lo criteri que tenia anys endarrera, en punt à doctrinas y à gustos. Si 'ls deixa tal com estan, es per respecte à las opiniôns que professava quan era més jove.

Un dels atractius de la quarta edició dels *Solos de Clarín*, donada à llum ab notable elegancia per la casa editorial de Fernando Fé, es la ilustració deguda à D. Angel Pons. Es empresa arriscada ilustrar un llibre de critica literaria, un llibre que té més de doctrinal que de pintoresch;

NOTAS MADRILENYAS. (Dibuix de J. Gros.)

Horxateria flamenca,
hont, ab no gayres dinés,
s' hi beu, s' hi fa broma llarga,
s' hi juga y... res més, res més.

Lo Sr. Pons emperò l' ha realisada ab brillants, posant de relléu en sos primorosos dibuixos la fecunditat del seu ingeni y la elegancia del seu llapis.

LAS AVENTURAS DE UN HUÉRFANO ó EL FUGITIVO DE MONTSERRAT, per D. VICENS CLAPERA Y RIBAS.—Lo Sr. Chapera, qu' es un modest repartidor d' entregas, ha escrit aquest llibre; ell mateix l' ha editat y ell mateix se l' ven. Així podrà dir que tot se queda à casa.

Es l' obra de un aficionat de bona fé, que ha llegit molt y que emplea totas las sèvas fòrzas pera figurar al costat dels escriptors.

En la novela, qual acció 's remonta à la guerra dels set anys, hi ha algunes pàgines de caràcter històrich pintant episodis de la mateixa ocorrència a Catalunya, que si bé 's despegan de la novela, se fan llegir ab gust.

ALTRAS PUBLICACIONS REBUDAS: ENSAYOS.—Collección de poesías por Juan Sierra Valiente.—Un centenar de pàgines de ratllas curtes, escritas ab facilitat. La colecció està impresa à Nova York y dedicada à la eminent escriptora Eva Canel.

Aplech de poesías publicadas en lo Catalanista de Sabadell.—Volum IV.—Conté un bon número de composicions degudas als més celebrats autors de la moderna literatura catalana.

L'Avens.—Any III.—N.º 9.—Comprèn un escullit sumari, Articles doctrinals de Valenti y Vivó y J. M. Guardia: versos de 'n Franquesa y Gomis: una ressenya del sepulcre romà de Lloret per en Canibell: alguns estudis crítics y una preciosa narració russa del comte Tolstoi, titulada: *El Mujik Pakom*.

Ernestina.—Mazurka para piano per D. Salvador Raurich.—Ha sigut editada per la casa de D. Joan Ayné.

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

La companyia de vers que actua en aquest teatre, en conjunt resulta molt discreta; detalladament té algunes parts notables. En aquest número deuenen contarse l' Sr. Mata, qu' es un dels actors del teatre espanyol més conciensuts, més segur dels papers que representa, menos propens à la declamació y à la canturia, y l' senyor Garcia (D. Domingo), lo veterano de la escena y una de les glòries del Teatre de Santa Creu, ja qu' en ell ha fet la major part de la seva carrera. La Fabiana Garcia es avuy una característica molt apreciable. En quant à la Joana Martinez, reuneix à un pamet preciós facultats envejables, una dicció correcta y un dó molt especial per apropiar-se 'ls papers que representa.

Ab aquests y altres elements que ab molt acert los secundan, no es extrany que produccions com *La escuela de las coquetas* y *Por él y por mí*, de Ventura de la Vega, y *De mala raza*, de Echegaray, hajan obtingut un èxit complert, que l' públich ha premiat ab los seus aplausos.

Lo mateix podém dir de les graciosas pessas, ab les quals Domingo Garcia demostra que 'ls anys per ell passan en và, conservant lo mateix dò de fer riure al públich avuy que vint anys enrera.

He sentit à dir qu' en aquest teatre se prepan espectacles y funcions extraordinaries. Aquest es lo camí que ha de seguirse. A lo menos ha trobat sempre en ell lo Teatre Principal gloria y profit.

ROMEA.

Mala jugada, es una pessa inspirada en una obra del teatre italià y escrita garbosament en vers pèl conegut pintor y cantant d' òpera don Francisco Casanova. No es la primera producció que naturalisa à la escena catalana. Lo senyor Casanova avants que *Mala jugada*, arreglà *L' infanticidi*, que tantas y tantas vegades s' ha representat. No 's representarà menos la *Mala jugada*, à jutjar per l' èxit franch que ha obtingut.

L' acció està molt bén desenvolupada: les situacions neixen naturalment del curs de la dita acció, y 'ls xistes brollan ab espontaneitat del diálech.

En resum, lo Sr. Casanova, ab *Mala jugada*, ha fet una *jugada bona*.

TIVOLI.

S' ha acabat la campanya d' istiu à càrrec de Cereceda.

Pròximament reobrirà l' teatre del Tivoli les sèvas portes ab un' altra companyia de sarsuela, composta principalment de artistas de la terra, ventatjosament coneiguts y acollits sempre ab aplauso.

La empresa pensa donar alicient à las funcions, montant algunas obras d' espectacle.

NOVEDATS.

De la inauguració de la companyia catalana, que devia efectuarse ahir dijous ab la nova comèdia de 'n Pin y Soler, *La tia Tecla*, 'n donaré compte la setmana pròxima.

ELDORADO.

L' estreno de la setmana ha sigut lo de la producció ab canvi de decoracions, titulada *La fuente de los milagros*, lletra del Sr. Sánchez Peña y música de Joaquín Valverde.

No es una obra que mati; pero entreté y fa passar l' estona, qu' es lo que 's tracta de demostrar.

Algúns dialechs son xistosos, y entre les diverses pessas de música que conté, descolla una aria corejada de cicerones, de la qual lo públich ne demana cada nit la repetició.

En la interpretació sobressurten la Sra. Pino y 'ls Srs. Mesejo, Cerbón y Palmada, que son los que se 'n duhen las rialles del públich.

L' obra ha sigut posada ab esmero, haventse estrenat una decoració que representa la sala d' espera de una estació de ferrocarril, deguda al Sr. Urgellés.

* * *
El *Monaguillo* continua sent l' èxit de la temporada.

La veritat es que 'ls actors lo representan al pèl.

GAYARRE.

La companyia Franceschini, ja coneiguda y aplaudida à Barcelona, s' ha fet càrrec de aquest teatre, y va reproduint las produccions més escullidas del seu repertori, tals com *Cin-*

ko ka, Il babeo e l' intrigante, Donna Juanita, etcétra, etc.

Il capitán Fracassa es l' única que aquí no s' havia vist encare. Per no haverme sigut possible assistir al teatro 'l dimecres, reservo 'l parlarne la senmana pròxima.

Los principals artistas de la companyia son los mateixos que varem tenir ocasió de veure temps endarrera: las Sras. Ferrara, Morotto y Coliva; los Srs. Grossi, Giovanini y Principi. Lo resto del personal ha canviat també molt poch.

Las obras son executadas ab molt *entrain* y ab ajust de conjunt. La *troupe* sense tenir cap d' aquellas notabilitats que s' imposin, traballa ab tanta fè y ab tal acert, que alcança sempre l' aplauso del públich. Si no posseheix cap estrella, té en canbi una gran cohessió.

CIRCO EQUESTRE.

Tancat temporalment.

Lo Sr. Alegria ha anat á animar las festas del Pilar de Zaragossa.

Pròximament tornarà, reanudantse las funcions en lo favo i escut Circo Eqüestre.

EDÉN CONCERT.

Per inauguració de la temporada d' hivern, que tindrà lloch lo pròxim dia 15, se prepara 'l debut d' una numerosa troupe francesa, en la qual hi figuran algunes estrelles.

Durant la temporada funcionarà en aquest local la companyia de sarsuela dirigida pèl Sr. Ballina, que tants aplausos ha recullit en campanyas anteriors.

¡Endavant las atxes!

N. N. N.

GAT ESCALDAT...

Venint de fè un tiberi
una nit freda y fosca,
ab lo barret de gayre
y un cigarro á la boca,
á dormir me 'n anava
tranquilás com un home
que té la panxa plena
de bons talls, vins y ostras,
quan á la cantonada
del carrer de la Boria,
va distingir ma vista
lo bulto d' una dona
tant alta y rodoneta,
que semblava una torre.
Duya á la mà un paraygua,
al cap barret de moda,
d' aquests d' alas molt amplas
que gastan las senyoras,
y una especie de capa,
si no negra molt fosca,
desde 'ls peus á la nuca
la embolcallava tota.

Jo, que desde molt tendre,
sento una passió boja
per las donas de planta,
y sobretot grassonas,
sent tant tardot com era
y veientla anar sola,
lo pensament vaig ferme
qu' hi podria fer bromia,

y lo desitj picantme
de conquistarla prompte,
ab un ipsit! vaig cridarla,
sens que 's dignés respóndre'm.

Cregut que no 'm sentia,
vaig repetir la proba,
y ella llavors la cara
vers mi tombà resolta.

«¡T giras? väreig dirme.
¡Ja ets mèva bona mossà!»

Y dant pressa á mas camas
qu' anavan molt mandrosas,
ab dos ó tres gambadas
vaig sè á la sèva vora.

— «¡Adèu, nena encisera!
¡Adèu, ninfa graciosa,
per qui mòn cor suspira!»
väreig dirli ab veu dolsa,

ARRIBADA.

Ja ha tornat á perfumarnos
dels fogons lo baf etern;
ja han vingut las castanyeras,
las aurenatas d' hivern.

y ella sens deturarse,
ab menos temps que 's conta,
per única contesta
¡plaf!... me etgegá una morma,
com cap més se n' es dada
des que mori Mahoma.

Mitj glassat vaig quedarme
boy contemplant las boyras,
y gratantme la galta
que 'm feya pessigollas.
Mes de sopte, refentme,
me etgego ab la mà closa
detrás d' aquella fiera
vestida de persona...

L' alcanso; y encarantm'hi
li anava à dar la torna,
quan la llum d' un sereno
se reflecti al seu sobre.

¡Redeu! Encare guillo.
Lo qui feya mitj hora
tant gustós persegua...
¡era un senyor canonge!
Un corp del nostre barri
que al véurem altra volta
allà à la vora sèva,
de rabia fent ganyotas,
alsà 'l paraygua en l' ayre,
y ab sa herculea forsa
m' anava à donà un tanto,
que si jo no faig voras,
me deixa per 'llà terra
xafat com una coca.

Desde la nit aquella,
si may veig à deshora,
seguint passeigs y plassas
voltejà' alguna sombra,
per més que tots sos ayres

EN VAPOR-OMNIBUS.

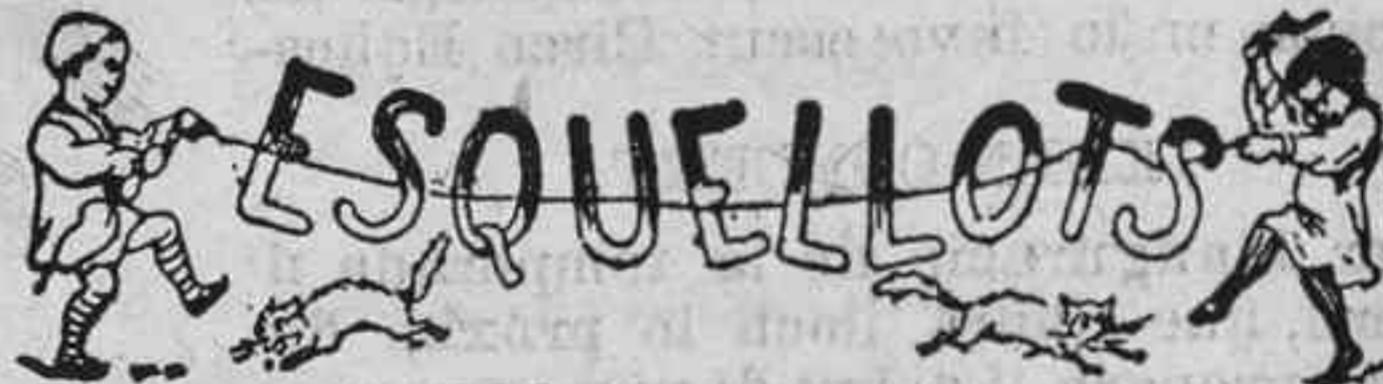

Si t' embarcas soleta,
vigila, filla...
que hay muchos tiburones
junto à la orilla.

sian de dona hermosa,
y las ganas me vingan
d' anà ab ella una estona,
molt antes de arriscarme
à dirli alguna cosa,
ensumo tres vegadas
passantli per la vora,
y si l' olor que 's filtra
dintre de ma tarota,
es de polvos de arrós
ó d' ayqua de colonia,
li tiro l' am ab ansia
de ficar peix al cove.

Pero si per desgracia
lo que 'l mèu nas elora,
de tabaco ó d' incens
tè una mica d' aroma,
ab la qua entre camas
me las pico à més corra,
que ab homes ab faldillas
ja no hi vull may més bromas.

MARANGI.

La mort de D. Félix Macià y Bonaplata, no per prevista, ha sigut menos sentida à Barcelona.

Feya temps que una dolorosa malaltia lo tenia postrat en lo llit del dolor. S' anava extingint poch à poch, cada dia més mal, fins que à la matinada del dilluns terminà sos días.

Lo Sr. Macià y Bonaplata era un patrici digne, plé de nobles desitjos y dotat de una activitat fecunda. Lo ferrocarril de Sant Joan de les Abadesas es obra sèva. Un triunfo disputat pam à pam, després de una llarga serie d' anys de dificultats y obstacles.

Y aixis y tot, li sigué més fàcil atravesar lo Congost y obrirse camí à través dels estrets y fragosos corriols de las riberas del Ter, qu' encaussar y dirigir l' administració municipal de Barcelona, tan grans eran los defectes y corrupcions de que adoleixia al pendre ell possessió de la vara de arcalde.

Si pecá de massa complacent y d' excessivament confiat, en cambi pot dirse qu' eixi de aquella casa ab lo cap alt y las mans netas.

¡Descansi en pau!

Matuterias.

Primera: un carruatje de rumbo: dessota dels luxosos assientos hi portava amagat una gran cantitat de vi.

Lo ditxo té rahó: no es or tot lo que llú.

Devegadas lo que més llú es vi de matute.

Segona: un carro de bòtas buidas.

Si las bòtas eran buidas ¿quina dificultat hi havia en deixarlas passar?

No obstant, la curiositat qu' es una gran virtut, va picar à un guardia, 'l qual examinant las bòtas, va trobar que contenian una pila de barralons dintre d' elles.

—Oh, no 'n feu cas: digué 'l carreter: es qu' estan embrassadas.

A lo qual replicà 'l burot:

—Està bè: donchs à pari' à Sant Felip Neri.

* *

LA CALETA.

Aquí es hont tenen son niu
la bellesa y la alegría;
aquest es lo gran dipòsit
de la sal d' Andalucia.

L' administració de consums, ab tot y que encare pot millorar molt, va avuy més bè que durant l' administració passada.

Està vist: li proban molt més los ayres de *Camprodón* que 'ls de *Banyolas*.

Aquell gran magatzém del carrer de Ramalle-ras, que tant va donar que dir, s' ha convertit, en lo que molts ja presumian, en un saló de ball, ab honors d' escorxador de raspas.

Era de preveure. Des de que cert sarauhista hi estava ficat de per mitj, ja tothom va creure que s' hi armaria 'l gran sarau.

Pero com la llei de obres públiques ha quedat burlada; com la serietat del Ajuntament y la formalitat del governador de la província han anat per terra, es de creure que procuraran aixecar-se, posant las coses en lo seu lloch degut.

¿No 's tracta de un saló de ball? Donchs als que s' ho mereixin, que 'ls fassin ballar.

Y veurém qui 's mareja primer.

Un col·laborador de *LA ESQUELLA* m' envia pèl correu la següent anècdota:

«Varios amichs, més com à tranquil que com à cassadors, si bè algúns d' ells portavan escopeta, anavan l' altre dia pels voltants de la Rabassada (Tibi-dabo), y al lamentarse un d' ells de qu' en pochs días havia tirat à tres conills, y de qu' estava segur de que ab tot y haverlos tocant de les potas s' havien pogut escapar, lo pintor A. T. replicà:

—Fas molt mal de dirho, perque desd' ara tot hom que siga una mica compassiu, s' abstindrà à visitar aquestas fonts.

—Per qué? —van preguntarli.

—Perque si perseveras en lo sistema de clavar perdigonadas à las potas de tots los conills que vegis, dintre de poch aquestas bestiolas anirán totas ab crossas, y francament, aixó omplirà de condol fins als mateixos cassadors.»

Los amantes de Teruel, del mestre Bretón, van viatjant ab tota felicitat.

Ultimament han visitat Viena, sent objecte de una ovació extraordinaria.

Si à Madrit va neixer aquesta ópera, à Barcelona va fer la creixensa.

Y avuy

L' obra del mestre Bretón,
va donant la volta al mon.

Tots los periódichs han donat la notícia.

Lo govern està devant en la actualitat à la Junta del Hospital de Santa Creu, la suma de 41,000 duros.

¿No ha de anar gras lo govern, si s' alimenta ab lo caldo dels pobres malalts?

Entre 'ls bolsistas que freqüentan la Llotja, reina molta alarma.

No es que haja de succehir la segona edició del atentat del Bon Succés, ni es que s' esperi tampoc que vingan los cambis de Madrit ó de

París acusant una baixa considerable... Res de aixó.

L' alarma dels bolsistes es cusina germana de l' alarma dels coloms al aspecte del esparver. Y van à saber lo perquè de la comparansa.

L' altre dia van veure al juhèu Samuel acompañat de un facultatiu y prenen midas en lo peristil de la Casa.

Si 's considera que la Llotja no té amo bén coneigut y determinat, l' alarma dels bolsistes està perfectament justificada.

Per ara ja se sab. ¿De qui es aquí à Barcelona tot lo que no té amo?

De Samuel... de la tribu de Roboám.

Diuhen que de moment tracta de instalar allí la Càmara de Comers.

¿La Càmara de Comers en lo peristil de la Llotja? ¡Impossible! Semblaria que ocupava la porteria. La Càmara de Comers mereix una instalació millor.

Y al arribar aquí repetirém lo que deya un bolsista:

—¿Per qué 'l famós Samuel no ha de instalar la Càmara de Comers en lo Panorama de Waterloo de la Plassa de Catalunya?

Sembla que s' ha encarregat d' estroncar la ferida que té oberta la caixa municipal, ó siga de terminar la obra del Palau Real del Parch, lo coneigut é intelligent constructor D. Joseph Miró.

FILLAS D' EVA.

Fot. Krziwanet.—Viena.

Portant flors dalt del sombrero,
à tall de reclam, ¡qui sab!...
Me sembla que devegadas
Deu tenir pardals al cap.

Lo Sr. Miró va construir—com recorda tot hom—l' *Hôtel internacional*, com qui diu en un tancar y obrir d' ulls.

Veurem si tractantse del Palau del Parch empleará la mateixa diligencia.

Oberta està la ferida
y d' ella la sanch s' escapa:
Miró de la méva vida,
no t' adormis: tapa, tapa.

Es tal l' estat de abandono del local ahont està instalat lo Jutjat de guardia, que ja cap funcionari del ordre judicial té valor per dormirhi.

La Vanguardia ho deya aquest dia:

«Es tal el número de bichos que contiene la habitación, que han debido renunciar aquellos funcionarios á permanecer en ella un solo momento..»

¡Sembla impossible que contra aquests bitxos tan molestos no s' haja dictat en aquestas horas auto de presó!...

Lo jutje de guardia podria encarregar la sèva captura á la guardia civil.

Encare hi ha monedes d' or.

Segóns l' estat de las sumas recaudadas per la Colla del Arrós en la sèva cabalgata á favor de las víctimas de Consuegra y Almeria, resulta qu' en or, van ser recaudadas 10 pessetas.

¿Veritat que sembla mentida que hi hagués encare à Barcelona qui tingués una moneda de dos duros d' or?

La escena del carrer del Alba, ocorreguda l' mes passat, va repetirse en una altra casa del mateix carrer un dia de la senmana anterior.

També una dona del mateix ofici de la primera, va tirarse daltabaix del balcó.

¡Pobres àngels averiats!...
Sempre que volar intentan,
en lloc de pujar al cel
cauen à terra y s' estrellan!

A Cuevas (Málaga) ab una mica més se torna boig de alegria un pobre jornaler à qui en l' últim sorteig de la loteria nacional varen tocarli 32,000 rals.

Figúrinse vostés: las vuit mil pessetas, apenas li haurian bastat pera permaneixer tres ó quatre anys al manicomí.

Queni per això serveix la ganga de treure la rifa.

Diu l' adagi castellà: «El mejor de los dados es no jugarlos.»

Traducció lliure: «La millor manera de treure la rifa consisteix en no comprar mai cap bitlet.»

Llegeixo en lo Brusi:

«Desde hace muchos días la campana de los cuartos del reloj de la Catedral, los da con gran irregularidad.»

Vaja, que 'n materia de quartos, ab més irregularitat los dona encare l' Ajuntament.

A Cádiz s' ha presentat una malaltia que se ceba principalment en la gent jove, la qual, sense saber com, se queda sense pel à la cara.

—Donchs diga—exclamava un senyor al enterrarse de la noticia—que 'ls perruquers deuen estirarse 'ls cabells.

—No, senyor, No se 'ls estiran perque també 'ls perruquers se quedan calvos.

LÓPEZ-EDITOR. Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj. 20, Barcelona. Correo-Apartado N.º 2

2.ª edició **¡¡GRAN ÉXIT!! ¡¡GRAN ÉXIT!!** 2.ª edició

¿QUINA DONA VOL VOSTÉ?

Humorada en vers, per C. GUMÀ, ab ilustració de M. MOLINÉ

Preu 2 ralets per tot arreu.

Delpit

CADENA ROTA

Un tomo 8.º, Ptas. 2'50.

Eduardo Cadol

CAMINO DE MAZAS

Un tomo 8.º, Ptas. 2'50.

Víctor Hugo

LOS MISERABLES

Un tomo 8.º, Ptas. 1.

Martinez Barrionuevo

DE PURA SANGRE

NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo 8.º, Ptas. 3'50.

Edmundo de Goncourt

Los hermanos

ZEMGANNO

Traducción del francés por

EMILIA PARDO BAZÁN

ILUSTRACIÓN DE APELES MESTRES

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

SOBAQUILLO

DE PITÓN Á PITÓN

Prólogo de MARIANO CAVIA.
Dibujos de ANGEL PONS.
Fotografiados de LAPORTA.

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

CANTES FLAMENCOS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NUEVO TEATRO CRÍTICO

POR

EMILIA PARDO BAZÁN

Año 1.º Octubre 1891 Número 10

Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50 cada número.

EN EL CABECILLA

NOVELA NOVELESCA POR

— J. BARBEY —

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

DAD NOVEDAD

AVÍS

Continúan los traballs de preparació per

L' ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERA

→ 1892 ←

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libranzas del Giro Mútuo, & bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj. 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No respondem de extravios, no remetent ademés 3 rals p' el certificat. Als corresponials de la casa se les otorgan rebaixas.

Apeles Mestres

MARGARIDÓ

Poema ilustrat per l' autor

3.ª edició

Un tomo magníficament im-
pres, Ptas. 2.

FREDERIC SOLER (SERAFÍ PITARRA)

NITS DE LLUNA

Ab un prólech de VALENTÍ ALMIRALL
y dibuixos de Joseph Lluis Pellicer
Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

FREDERIC SOLER (SERAFÍ PITARRA)

Cuentos de la vora del foch

Ilustrats per M. MOLINÉ

Preu 2 pessetas.

CUENTOS DEL AVI

Ilustrats per M. MOLINÉ

Preu 2 pessetas.

La próxima semana aparecerá la
2.ª edición de la popular novela de

Próspero Merimée
que lleva por título

CARMEN

con una preciosa cubierta á la pluma de

M. MOLINÉ

Suplicamos á nuestros correspondientes que no tengan el pedido hecho, lo verifiquen cuanto antes.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Mas te got.*
2. ID. 2.ª—*Ve-la.*
3. ANAGRAMA.—*Damians Diamans.*
4. MUDANSA.—*Pansa-Pensa.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Lo plet de 'n Baldomero.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Pierola.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per granujadas un granuja.*

XARADAS.
I.

BALLANT UNA AMERICANA.

- Escolti, nena pitera,
¿no está pas tot?
—Prima diu?
no l' he entés.
—Si es dos-tres-quarta.
—No.
—De serio? ¿no se 'n riu?
—Jo li juro.
—Y... ¿vol dir que...
—Si no s' explica..
—Que jo...
puch esperar en ser duenyo
d' aquest cosset tant bufó?
—Veurrá, per mí no 's perdría;
dos 'l pare no ho voldrá...
—Y 'l seu pare qué ha de ferne?
veurrá, tot s' arreglará.
—Y... si jo anava á trobarlo
y 'ns ho parlavam tots dos?
—No ho probi, porque tè un génit...
un génit molt furiós.
—Y si li fes una carta?
—Aixís encare.
—Vol dí?
donchs per ferli més efecte
la faré en vers.
—No, que així
's creuria qu' es un plaga
d' aquells que fan tot allò
de LA ESQUELLA y La Campana;
fássila en dos-quarta.
—No
'n sé pas.
—D' altra manera
no ho fassi, créguim à mí;
puig fins li daría cita
y 'l mataria.
—Sí?
—Sí.
—Bé, veurrá; ¿jo li agrado?
—Sí.
—Vol casarse?
—Está clar.
—Y donchs 'm hu-dos un revólver
y si 'm vol dir ahont s' está,
demà li envío una carta
ab mos noms y 'l del carré,

y si acás m' insulta... créguim,
créguim que... no callaré.

DOMINENGO BARTRINANGA.
II.

Quan lo primera 'm fa mal
es que jo molt tot estich:
Teresa-dos es una dona
que molta fama ha adquirit.

A. LADIV.

ANAGRAMA.

Perque va total un tot
de llangerissas de Vich
lo noy petit del Enrich,
que 's menja tot lo que pot
trobar un xich descuidat,
va rebre, per escarmient,
de son pare al poch moment
un regular estofat.

EMILIO SUNYÉ.

TRENCA-CLOSCAS.

D. R. SEVALLS GEL.

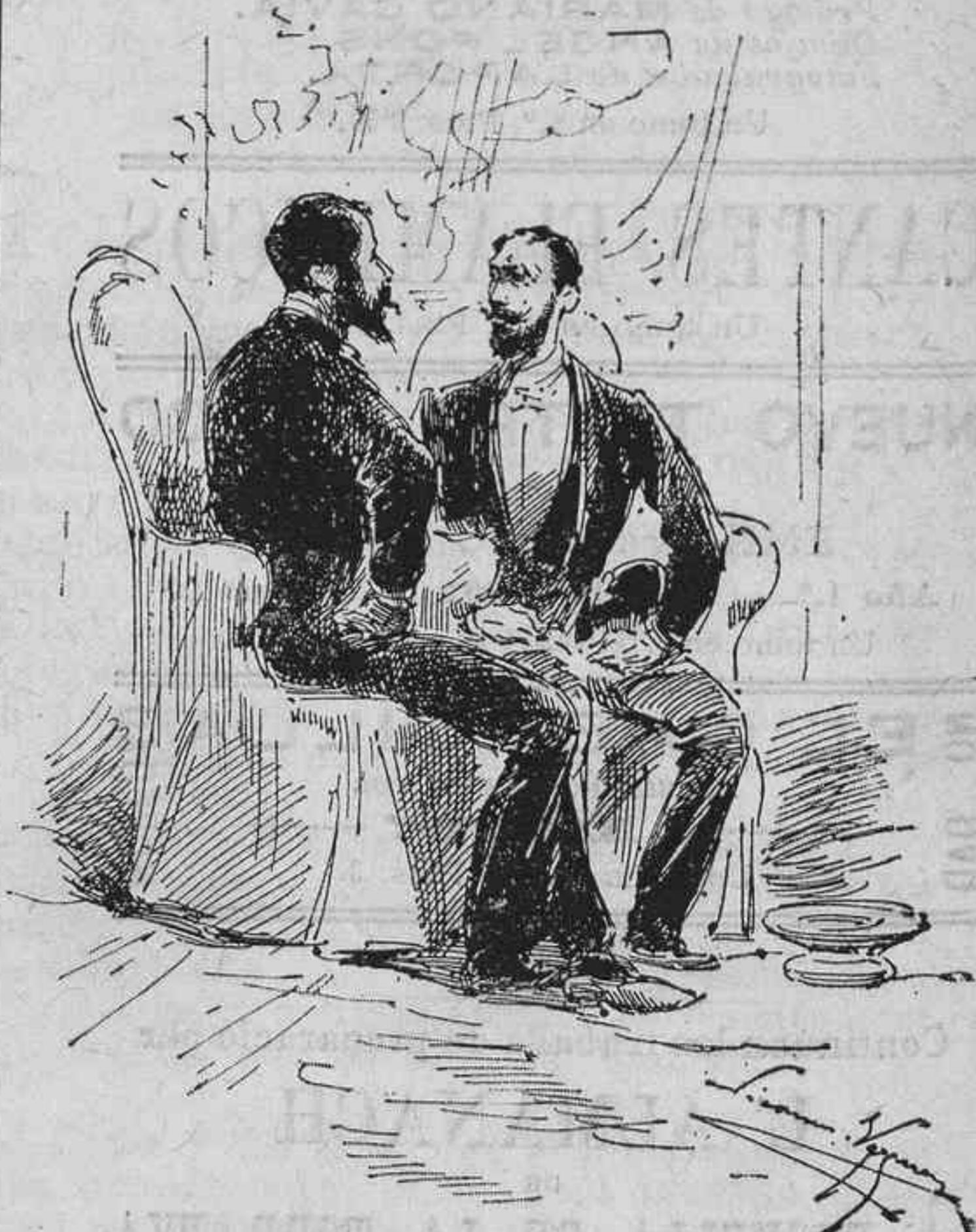
LLERONA.

Formar ab aquestes lletras lo títol de una població catalana.

TETUS BURRA Y S.
GEROGLÍFICH.

D	
DLI	
D.I	
III	I
<	I

P. V. BOTIGUER.

A CAL METJE.

- ¿Dorm tranquil?—Ni una marmota.
—¿Menja forsa?—Força y bó.
—Molt bè: ja farém de modo
d' evitarho tot aixó.